

කොට්‍ර විවරණය: ශ්‍රී ලංකාවේ කෘෂිකාර්මික අංගය ගැවෙළි

වක්‍යාපන් මානසකාව:

ශ්‍රී ලංකාව තුළ දැනුවත උදෑදැනීනය සහ සමාජ සහේවනය ප්‍රවර්ධනය කිරීම සඳහා
සිව්ල අවකාශය තිර්ලාභය කිරීම

පිටතේ පාය අයිතිවාසිකම් - කෘෂිකාර්මික ගැටුව
කාමය ගොඩනගන්නන විසින් හඳුනාගෙන ඇති ගැටුම් උත්පේරක /
ගැටුම්කාර් තත්ත්වයන

2023 රුළු

CENTRE FOR POLICY ALTERNATIVES
විකල්ප ප්‍රතිපත්ති කේෂ්ටදය
මාත්‍රුක කොළඹකුරුකොළ නීත්‍යයම

විකල්ප ප්‍රතිපත්ති කේෂ්ටදය යනු ස්වාධීන, දේශපාලන පක්ෂවාදීත්වයෙන් තොර සංවිධානයක් වන අතර එය මූලික වශයෙන් රාජ්‍යකරණය සහ ගැටුම් නිරාකරණය හා සබැදි ගැටුපු කෙරෙහි සිය අවධානය යොමු කරයි. 1996දී විකල්ප ප්‍රතිපත්ති කේෂ්ටදය පිහිටුවනු ලැබුයේ මහජන ප්‍රතිපත්තින් පිළිබඳව වූ කතිකාවත සඳහා සිවිල් සමාජයේ සංස්ථා දායකත්වය අත්‍යවශ්‍ය වන බවට හා එය ගක්තිමත් කළ යුතුව පවතින බවට වන දුඩ් විශ්වාසය පෙරදුරි කොට ගෙන ය. මහජන ප්‍රතිපත්තින් විවේචනාත්මක විමර්ශනයට හාජනය කරන, විකල්පයන් හඳුනා ගන්නා හා ඒවා ව්‍යාප්ත කරන පර්යේෂණ හා බලපෑම් කිරීමේ වැඩසටහන් වෙනුවෙන් විකල්ප ප්‍රතිපත්ති කේෂ්ටදය කැප වී සිටී.

- ලිපිනය : අංක 6/5, ලෙයාර්ඩිස් පාර, කොළඹ 5, ශ්‍රී ලංකාව.
දුරකථන : +94112081384, +94112081385, +94112081386
ගැක්ස් : +94112081388
විද්‍යුත් තැපෑල : info@cpalanka.org
වෙබ් අඩවිය : www.cpalanka.org
මුහුණුපොත : www.facebook.com/cpasl
වත්තර : @cpasla

භැඳීනවීම

දෙක ගණනාවක් තිස්සේ ශ්‍රී ලංකාව ගැටුම් හා ප්‍රවණ්ඩත්වයේ ප්‍රතිච්චිපාක විද ඇත. මේට අමතරව, අවාසනාවකට මෙන්, වසර ගණනාවක් පුරා සමාජ සංහිදියාවට සහ සහයෝගීතාවයට පිළිසකර කළ නොහැකි බලපැමි සහ හානි සම්බන්ධ ප්‍රතිච්චිපාකවල අත්දැකීම් තිබියදීත්, ගැටුම් ප්‍රෝරක වැළැක්වීමේ හෝ එවාට ප්‍රතිච්චිරෝධී සාධනීය පියවරවල් ගැනීම නොසලකා හැර ඇත. එයට ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු වී ඇත්තේ, රටේ සන්දර්භය තුළ ගැටුම් යන්නෙහි අරුත බොහෝ දුරට ආරෝපණය කර ඇත්තේ වාර්ගික ප්‍රශ්නයට පමණක් වන අතර එමගින් ගැටුම් ඇතිවීමට අදාළ වෙනත් හේතු හෝ ප්‍රෝරක පරාසයන් නොසලකා හැර ඇත.

එය ජනවාරියික හෝ වෙනත් හේතුවක් නිසා සිදු වුවද, සමාජයේ විවිධ කොටස්වල අවශ්‍යතා, අදහස්, අහිලාෂයන්, බලාපොරොත්තු, පරමාර්ථ, අපේක්ෂාවන් සහ අරමුණුවල නොගැලපීම් නිසා ගැටුමිකාරී තත්ත්වයන් තිරමානය වීමේ වැඩි හැකියාවක් ඇත. එවැනි තත්ත්වයන් සැම විටම සමාජ නොසන්සුන්තාවයට, ආතතීන්ට සහ සමහර විට දේපල හා ජීවිත අභිජිත වීම වැනි විනාශකාරී තත්වයන්ට හේතු වේ. එමනිසා, ගැටුමේ බලපැමි, එහි පුළුල් අර්ථයෙන් ගත් කළ, රටේ පුද්ගලයින්, ආයතන සහ පාලන තත්ත්වයන්ට අදාළ වාතාවරනවල සමාජ, ආර්ථික සහ දේශපාලන ක්ෂේත්‍ර ඔස්සේ නිසැකව බලපැමකට ලක් විය හැක. තවද, සමාජය තුළ ගැටුම් සඳහා ඇති ඉඩකඩ වැඩි වන විට, සමාජ සහභාවනය, මානව යහපැවැත්ම සහ රටේ සමාජ-ආර්ථික හා දේශපාලන ස්ථාවරත්වය කෙරෙහි අහිතකර බලපැමි ඇති කිරීමේ අවදානම වැඩි වේ.

මෙම පසුවීම තුළ, කඩිනම් කරුණු සහ දත්ත එකතු කර ගැනීමේ මෙහෙයුමක් මත පදනම්ව මෙම විවරණයෙන් ශ්‍රී ලංකාවේ කාෂිකාර්මික ක්ෂේත්‍රයේ 'ගැටුම් ප්‍රෝරක', ව්‍යාප්තිය සහ විභව ප්‍රතිච්චිපාක පිළිබඳ දිර්ස විස්තරාත්මක නොවන කෙටි විශ්ලේෂණයක් සපයයි. මෙම විශ්ලේෂණය ප්‍රධාන වශයෙන් ගොඩනැගි ඇත්තේ පවතින සහ මතුවෙමින් පවතින ගැටුම් ප්‍රෝරක පිළිබඳ සාක්ෂි මත පදනම් වූ රටේ විවිධ ප්‍රදේශවලින් එක්රස් කරන ලද නොරතුරු මත ශ්‍රී ලංකාවේ කාෂිකාර්මික අංශයේ ගැටුලු සහ ගැටුම් ගතිකතාවයන් පිළිබඳ තාක්ෂණික සංශ්ලේෂණයක් තුළිනි.

නිසා විය හැක. මෙය අනෙක් අතට ගොවීන් සහ අතරමැදියන් අතර ආරවුල් මෙන්ම ගොවීන් සහ රාජ්‍ය බලධාරීන් අතර ආත්තිය ඇති කරයි. විවිධ රාජ්‍ය ආයතන (ලදා: කෘෂිකර්ම දෙපාර්තමේන්තුව සහ වෙළඳ අමාත්‍යාංශය) අතර සම්බන්ධීකරණයේ උග්‍රතාවය මෙම වෙළඳපල මත යැපෙන ගොවීන්ගේ ගැටුම් සංසිද්ධියට සංශෝධන හෝ වතුව දායක වී ඇත.

4. රාජ්‍ය ප්‍රතිපත්ති සහ ගොවීත්ත ගැටුම්

කළුන් කොටස්වල දැනටමත් සඳහන් කර ඇති පරිදි, වැරදි රාජ්‍ය ප්‍රතිපත්ති විවිධ ආකාරවලින් ගොවී ගැටුවුවලට දායක වී ඇත. ඒවා ඉඩම් ප්‍රතිපත්ති, පාරිසරික ප්‍රතිපත්ති, වෙළඳ ප්‍රතිපත්ති සහ සංවර්ධන ප්‍රතිපත්ති ආවරණය කරයි. 2022 දී හඳුන්වා දුන් පොහොර සහ කෘෂි රසායන තහනමත් සමග රාජ්‍ය ප්‍රතිපත්ති සම්පාදනයේ අදහස් විමසන ස්වභාවයක් නොමැති අතර ගොවීතැනැට එහි බලපෑම උච්චස්ථානයට පැමිණියේය. විවිධ ක්ෂේත්‍රවල ගොවීන් හෝ තුක්ෂණික විශේෂයෙන් සමග කිසිදු උපදේශනයක් නොමැතිව සකස් කළ මෙම ප්‍රතිපත්තිය ග්‍රාමීය කෘෂිකර්මාන්තය ආසන්න වශයෙන් කඩා වැට්ටිමට සහ යම් ආකාරයක කෘෂිකාර්මික දුක්ඛිත තත්ත්වයන්ට හේතු වූ බව බොහෝ සාමය ගොඩනගන්නාගේ වාර්තාවල ඇත.

නිගමනයන්

මෙම වාර්තාවල සොයාගැනීම් වලින් මූලික නිගමන කිහිපයක් ලබා ගත හැක.

1. ශ්‍රී ලංකාවේ කෘෂිකාර්මික අංශය ස්වභාවික සම්පත්, පාරිසරික සාධක, වෙළඳපල ගතිකත්වය සහ ගැටුම් සහගත රාජ්‍ය ප්‍රතිපත්ති මත තරගකාරීන්වය හේතුවෙන් පැන තහින ගැටුම් උත්පේරක වලින් පිරි ඇත. කෘෂිකාර්මික සංවර්ධනයේ කෝණයෙන් මෙන්ම සමාජ සංඝිත්‍යාවෙන් ද මෙම ගැටුව එලදායී ලෙස විසඳීම වැදගත් වේ.
2. සංවර්ධනය, ඉඩම් අත්පත් කර ගැනීම සහ බෙදා හැරීම, පාරිසර සංරක්ෂණය සහ ආනයනය වැනි කාරණා සම්බන්ධයෙන් ගොවීන් ඇතුළු අදාළ පාර්ශ්වකරුවන් සමග සාකච්ඡා නොකර රාජ්‍ය ආයතනවල පාර්ශ්වයෙන් පමණක් තිරණ ගැනීම රටේ ගැටුම් තත්ත්වයට තිරණාත්මක දායකත්වයක් ලෙස හඳුනාගත යුතුය.
3. රටේ දේශපාලන හා මතවාදී වර්ධනයන් නමුවේ ගොවීත්ත ගැටුව ඇතුළු සියලු ගැටුව ජනවාරික දේශපාලනය දක්වා ලසු කිරීමේ ප්‍රවණතාවක් පවතී. කෙසේ වෙතත්, වාර්ගික ප්‍රශ්න බොහෝ විට පාරිසරික ගැටුළු, සම්පත් බාධාවන්, රාජ්‍ය අංශයේ කාර්යක්ෂමතා ගැටුළු සහ රාජ්‍ය යාන්ත්‍රණය කෙරෙහි විශ්වාසය තැවත ගොඩනැගීමේ අවශ්‍යතාවය වැනි විවිධ ප්‍රශ්න සමග පැටලී ඇති බැවින් මෙය බරපතල ගැටුළු සහගතය.
4. ශ්‍රී ලංකාවේ කෘෂිකාර්මික ගැටුව කළුන් යුද කළාපයේ මෙන්ම ශ්‍රී ලංකාවේ වෙනත් තැන්වල ද අර්බුදකාරී මට්ටම කරා ලැງා වෙමින් පවතින අතර ඒවා එලදායී හා තිරසාර ලෙස ආමත්ත්‍රණය කිරීම ශ්‍රී ලංකාවේ සංවර්ධනයට සහ සාමය ගොඩනැගීමට අත්‍යවශ්‍ය වේ.

යොමු කිරීම්

Hasbullah, S.H. & Geiser, U. Negotiating Access to Land in Eastern Sri Lanka. Colombo: ICES, 2021.

Scott, James C.. The Moral Economy of the Peasant: Rebellion and Subsistence in Southeast Asia. (New Haven: Yale University Press, 1976

Scott, James C.. Weapons of the Weak: Everyday Forms of Peasant Resistance. (New Haven: Yale University Press, 1985.

2 වන ජර්විජේදය

හැඳින්වීම

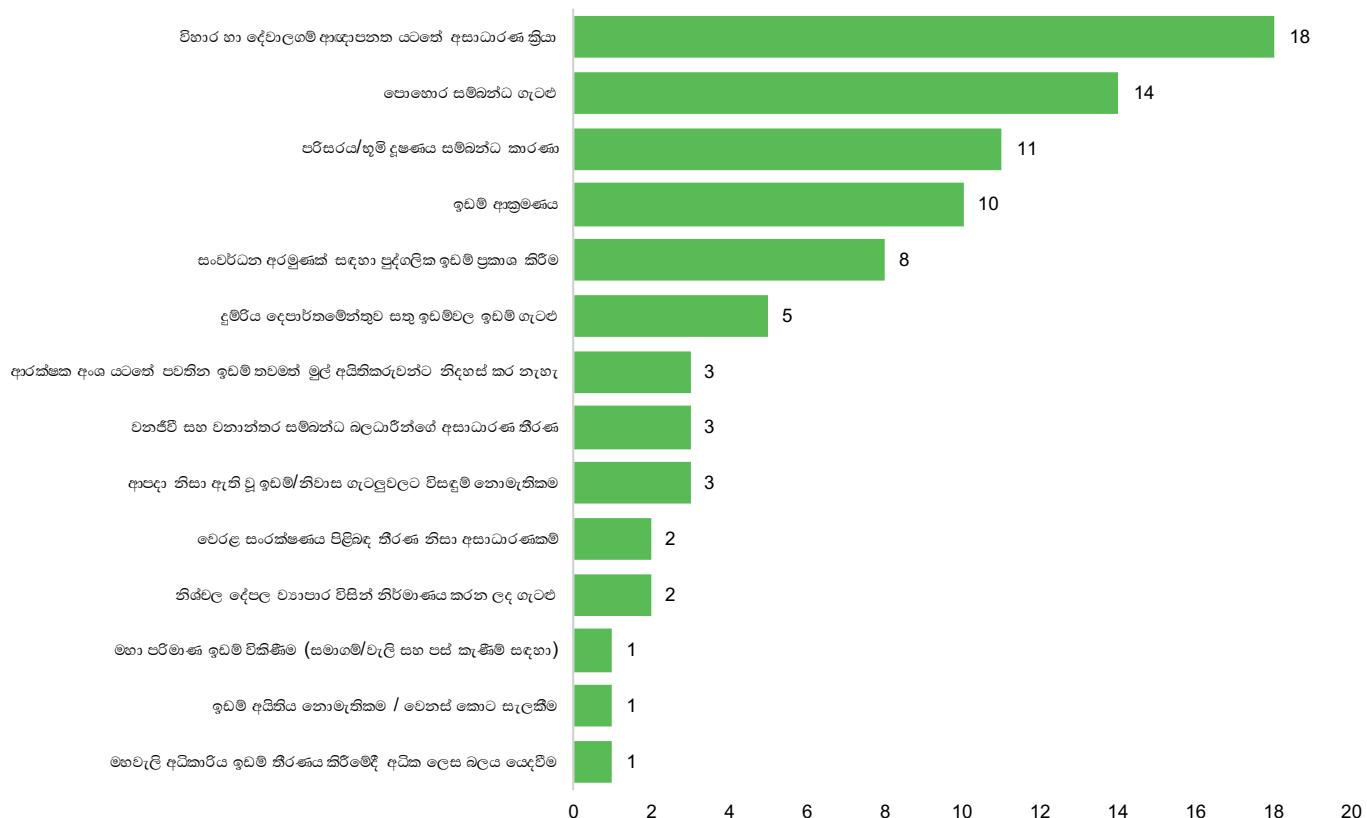
මෙම සාරාංශ විශ්ලේෂණය පදනම් වී ඇත්තේ සමාජ-ජාරියක සහ දේශපාලන ගැටුපූ සම්බන්ධයෙන් ගැටුම් උත්ප්පේරක සාධක කළේතියා හඳුනා ගැනීම සහතික කිරීම සඳහා වැඩි දියුණු කළ බාරිතාවක් සහිත සාමය ගොඩනගන්නන් ක්‍රියාවලයක් විසින් බෙදා ගන්නා ලද දත්ත මතය. මෙම සංක්ෂිප්ත විග්‍රහයේ දී, ගැටුම්කාරී තත්ත්වයන්, සම්බන්ධ පාර්ශවයන්, සමාජ ආතතීන් සහ ප්‍රධාන ගැටුම් උත්ප්පේරක වලට ප්‍රධාන කරුණු කෙටි කාලයක් තුළ රට පුරා සාමය ගොඩනගන්නන් විසින් ව්‍යුහගත ප්‍රශ්නාවලියක් හාවිතයෙන් හඳුනාගෙන ඇතේ. ඒ අනුව, මෙම සටහන කාමිකාරම් ක්ෂේත්‍රයේ පවතින ගැටුම්කාරී තත්ත්වයන් පිළිබඳ සවිස්තරාත්මක නොවන විග්‍රහයක් සහ අදාළ බලධාරීන් අවධානය යොමු නොකළහාත් සමාජ ඒකාබද්ධතාවයට අහිතකර ලෙස බලපෑ හැකි සිදුවීම් පිළිබඳ කෙටි සටහනකි. රට පුරා සාමය ගොඩනගන්නන් උප-ජාතික මට්ටමේ උද්දේශන සංවාද නිර්මාණය කිරීමට සහ අරුබුද ප්‍රතිචාර යාන්ත්‍රණයක් ලෙස කිරීමට මෙම සෞයාගැනීම් හාවිතා කරයි.

කාරාංශ තත්ත්ව විශ්ලේෂණය - කම්මිකාරම් ගැටුම් (කාමය ගොඩනගන්නගෙන ලැබුණු දැන්ත මත පදනම්ව)

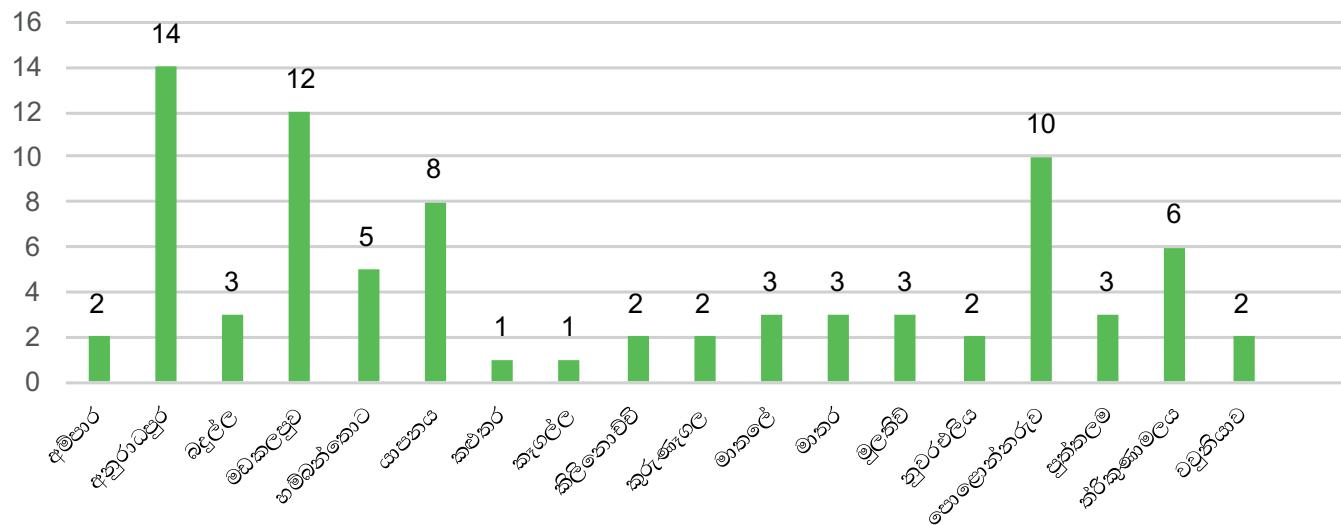
විස්තරය	ප්‍රධාන සෞයාගැනීම්
කාමිකර්මය සම්බන්ධ ප්‍රධාන ගැටුව	<ol style="list-style-type: none"> විභාර හා දේවාලගම් ආයුජනත යටතේ අසාධාරණ කියා පොහොර සම්බන්ධ ගැටුව පරිසරය/ඉඩම් දුෂ්පාදනය සම්බන්ධ කරුණු ඉඩම් ආකුමණය සංවර්ධන අරමුණක් සඳහා පුද්ගලික ඉඩම් ප්‍රකාශ කිරීම දුම්රිය දෙපාර්තමේන්තුව සතු ඉඩම්වල ඉඩම් ගැටුව ශුද බලපෑමට ලක් වූ පුද්ගලික ආරක්ෂක අංශ යටතේ පවතින ඉඩම් තවමත් මුල් අයිතිකරුවන්ට නිදහස් කර නොමැත
කාමිකාරම් ගැටුව වල ප්‍රධාන ස්ථාන	අනුරාධපුර, මධ්‍යකළුව, යාපනය, පොලොන්නරුව සහ ශ්‍රීක්‍රිස්ත්‍රිය
ගැටුම්කාරී තත්ත්වයට සම්බන්ධ ප්‍රධාන පාර්ශ්ව - වාර්ගිකත්වය අනුව	<ol style="list-style-type: none"> සිංහල එදිරිව. දෙමළ සිංහල එදිරිව. සිංහල
ගැටුම්කාරී තත්ත්වයට සම්බන්ධ ප්‍රධාන පාර්ශ්ව - ආගම අනුව	<ol style="list-style-type: none"> බොඳේද එදිරිව හින්දු බොඳේද එදිරිව බොඳේද
ගැටුම්කාරී තත්ත්වයට සම්බන්ධ ප්‍රධාන පාර්ශ්ව - තුන්වන පාර්ශ්ව විසින්	<ol style="list-style-type: none"> දේශීය සමාගම්/දේශීය ව්‍යාපාරිකයන් දේශපාලයුයින්ගේ සම්ප අනුබද්ධ/ආධාරකරුවන් / ජාවාරම්කරුවන් ජාවාරම්කරුවන්

ගැටුම්කාරී තත්ත්වයට සම්බන්ධ ප්‍රධාන පාර්ශ්ව - ආරක්ෂක හමුදා විසින්	1 යුතු හමුදාව
ගැටුම් හේතුවෙන් නිර්මාණය වූ ප්‍රධාන සමාජ ආත්මින්	1 කණ්ඩායම් අතර/අතර ගැටුම් 2 ආරක්ෂක හමුදා/පොලිසිය විසින් විරෝධතාකරුවන්ට පහර දීම
ගැටුම්කාරී තත්ත්වයට අදාළ ගැටුවට විවිධ ක්‍රියාකාරීන් සම්බන්ධ කර ගැනීම	1 ප්‍රාදේශීය මට්ටමේ දේශපාලනයෙන් 2 ආරක්ෂක හමුදා 3 ජාතික මට්ටමේ දේශපාලනයෙන් 4 පලාත් මට්ටමේ දේශපාලනයෙන්
ප්‍රධාන ගැටුම් උත්ප්‍රේරක	1 අසාධාරණ පරිපාලන තීරණ 2 විවිධ පුද්ගලයන්/පාර්ශ්වකරුවන් විසින් වෙත් ප්‍රකාශ කිරීම 3 ආරක්ෂක හමුදාවන්ගේ මැදිහත්වීම්/ හැසිරීම 4 සමාජ මාධ්‍ය මගින් බෙදා හරින ලද වැරදි තොරතුරු/දුස් තොරතුරු

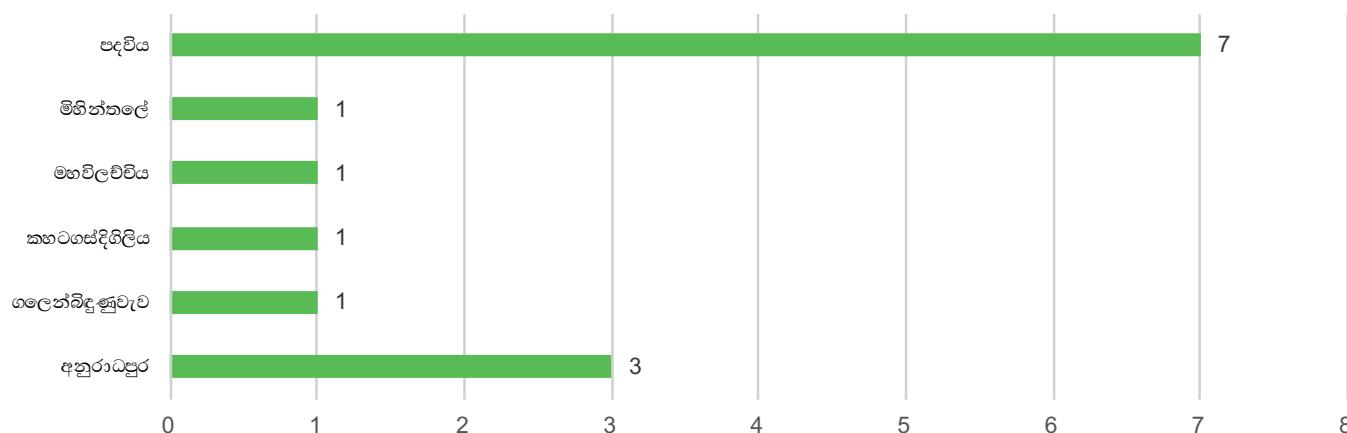
රුපය 1: කෘෂිකර්මයට අදාළ ප්‍රධාන ගැටුම් වර්ගය (මුළු සිද්ධී - 82)

රැප සටහන 2: කෘෂිකර්මාන්තයේ ගැටුම්කාරී තත්ත්වයන් හඳුනා ගත් ප්‍රධාන ගැටුල් - දිස්ත්‍රික්ක අනුව

රැප සටහන 3: අනුරාධපුර දිස්ත්‍රික්කයේ කෘෂිකර්මාන්තයේ ගැටුම්කාරී තත්ත්වයන් පිළිබඳ හඳුනාගත් ප්‍රධාන ගැටුල් - නිශ්චිත ස්ථානය අනුව

වගුව 1: මධ්‍යම දිස්ත්‍රික්කයේ කෘෂිකාර්මික කටයුතුවල ගැටුම්කාරී තත්ත්වයන් පිළිබඳ ප්‍රධාන ගැටුලු හඳුනාගෙන ඇත - නිශ්චිත ස්ථානය අනුව

නිශ්චිත ස්ථානය - මධ්‍යම දිස්ත්‍රික්කය	සිද්ධීන් ගණන
වක්කනේ	1
දිමුලාගල	1
කරෙයිනගර	1
කොරලයි පත්තු මධ්‍යස්ථානය	1
කොරලයිපත්තු නැගෙනහිර	1
කොරලයිපත්තු උතුරු	1
මන්මුනේ උතුරු	1
මන්මුනේ බටහිර	1
මන්මුනේපත්තු	1
පොරතිව ප්‍රවාන	1
කෙල්ලිපලයි	1
වාල්විවෙන	1

වගුව 2: හම්බන්තොට දිස්ත්‍රික්කයේ කෘෂිකාර්මික කටයුතු පිළිබඳ ගැටුම්කාරී තත්ත්වයන් පිළිබඳ ප්‍රධාන ගැටුම් හඳුනාගෙන ඇත - විශේෂිත ස්ථානය අනුව

නිශ්චිත ස්ථානය - හම්බන්තොට දිස්ත්‍රික්කය	සිද්ධීන් සංඛ්‍යාව
අගුණුකොළපැලැස්ස	1
ඇම්බලන්ගොඩ	1
හම්බන්තොට	1
පුණුගම්වෙහෙර	1
සුරියවැව	1

වගුව 3: යාපනය දිස්ත්‍රික්කයේ කෘෂිකාර්මික කටයුතුවල ගැටුම්කාරී තත්ත්වයන් පිළිබඳ ප්‍රධාන ගැටුම් හඳුනාගෙන ඇත - නිශ්චිත ස්ථානය අනුව

නිශ්චිත ස්ථානය - යාපනය දිස්ත්‍රික්කය	සිද්ධීන් සංඛ්‍යාව
වාවකවිවෙරි	2
යාපනය	1
කරෝසිනරුප	1
තෙල්ලිපලසි	2
වක්කාගම උතුරු	1
වැලෙනයි	1

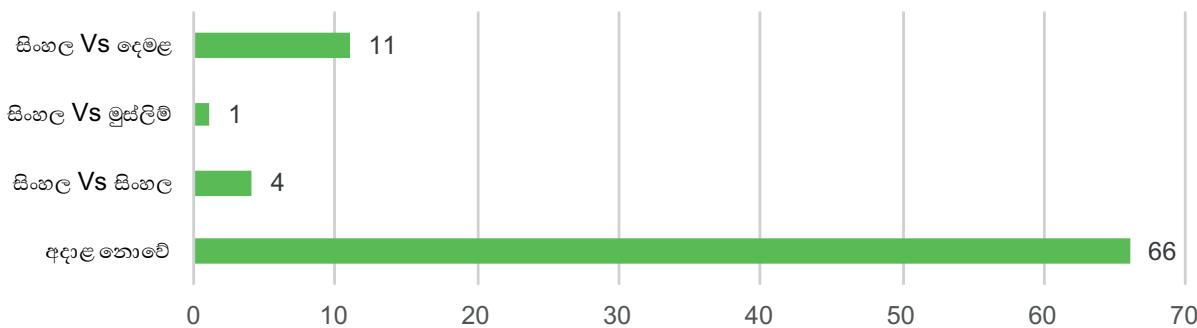
වගුව 4: පොලොන්නරුව දිස්ත්‍රික්කයේ කෘෂිකාර්මික කටයුතුවල ගැටුම්කාරී තත්ත්වයන් පිළිබඳ හඳුනාගත් ප්‍රධාන ගැටුම් - නිශ්චිත ස්ථානය අනුව

නිශ්චිත ස්ථානය - පොලොන්නරුව දිස්ත්‍රික්කය	සිද්ධීන් සංඛ්‍යාව
දිමුලාගල	1
අැලෙනැර	1
ගිරිතලේ	3
හිගුරක්ගොඩ	1
හිගුරන්ගොඩ	1
මේධගිරිය	2
මැල්සිරිපුර	1

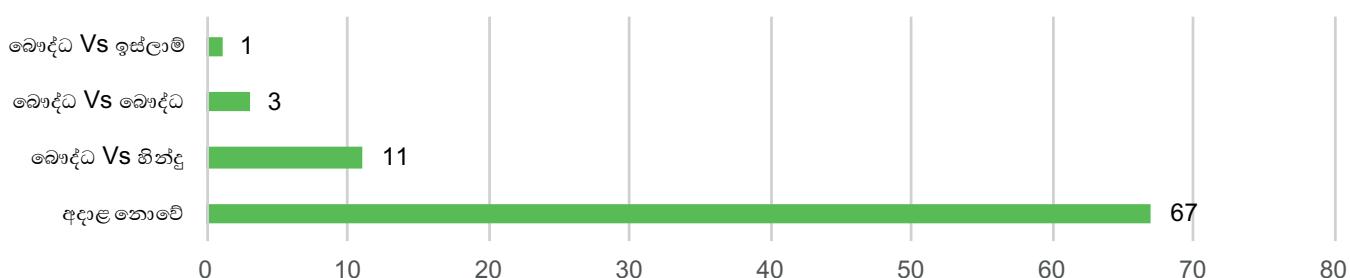
වගුව 5: ත්‍රිකුණාමලය දිස්ත්‍රික්කයේ කෘෂිකර්මාන්තයේ ගැටුම්කාරී තත්ත්වයන් පිළිබඳ ප්‍රධාන ගැටුම් හඳුනාගෙන ඇත - නිශ්චිත ස්ථානය අනුව

නිශ්චිත ස්ථානය - පොලොන්නරුව දිස්ත්‍රික්කය	සිද්ධීන් සංඛ්‍යාව
කන්තලේ	2
තඹලගමුව	2
ත්‍රිකුණාමලය	2

රූපය 4: ගැටුමිකාරී තත්ත්වයට සම්බන්ධ වන ගැටුවට සම්බන්ධ පාර්ශ්වයන් - ජන වාර්ගිකත්වය අනුව

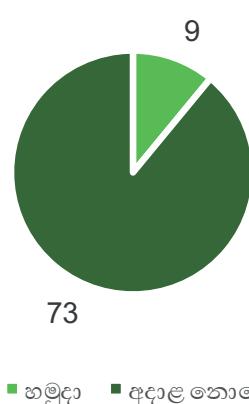
රූපය 5: ගැටුමිකාරී තත්ත්වයට සම්බන්ධ වන ගැටුවට සම්බන්ධ පාර්ශ්වයන් - ආගම අනුව

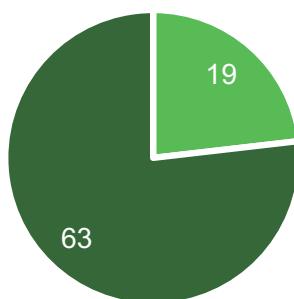
රූපය 6: ගැටුමිකාරී තත්ත්වයට සම්බන්ධ වන ගැටුවට සම්බන්ධ පාර්ශ්වයන් - වෙනත් පාර්ශ්වයන් විසින්

රූපය 7: ගැටුමිකාරී තත්ත්වයට සම්බන්ධ වන ගැටුවට සම්බන්ධ පාර්ශ්වයන් - ආරක්ෂක අංශ විසින්

රුප සටහන 8: ගැටුම් තත්ත්වයට අදාළ ගැටුවෙන ඇති කිරීම්/ පවත්වාගෙන යාමට රාජ්‍ය ආයතනවල මැදිහත්වීම?

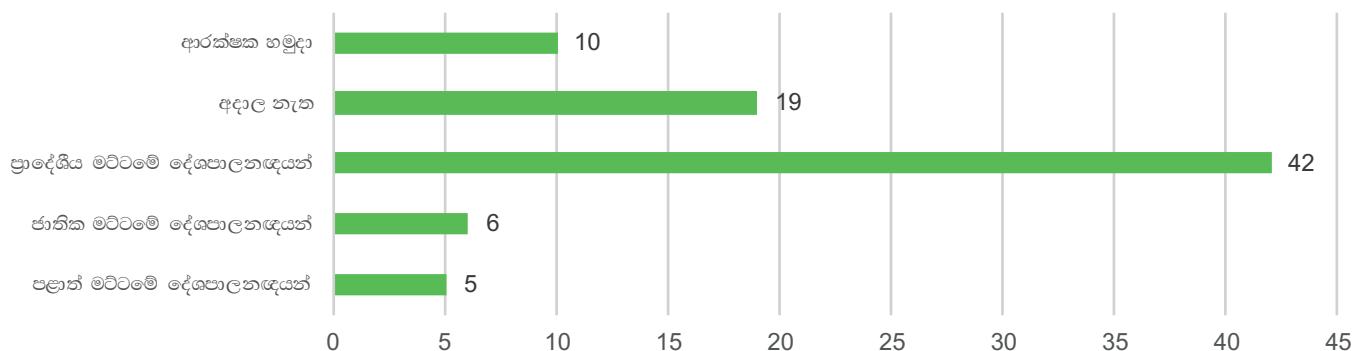

■ නැත ■ මෙවි

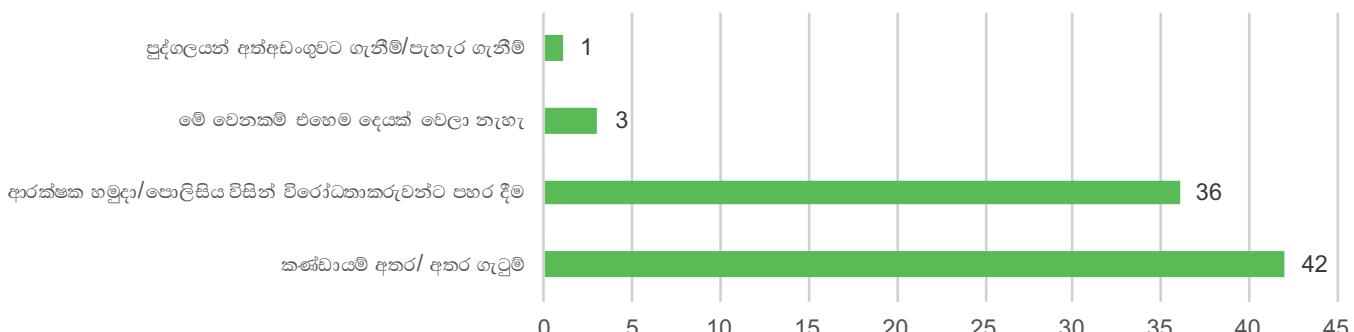
වගුව 6: ගැටුම්කාරී තත්ත්වය හේතුවෙන් නිරමාණය වූ සමාජ ආතතීන් වර්ගය

ගැටුම්කාරී තත්ත්වයට අදාළ ප්‍රශ්නය ඇති කිරීම/ පවත්වාගෙන යාමේ රාජ්‍ය ආයතන වර්ගය	නඩු ගණන
යුධ හමුදාව / ගුවන් හමුදාව	2
ගොවිජන සංවර්ධන දෙපාර්තමේන්තුව	6
ගොවිජන සංවර්ධන දෙපාර්තමේන්තුව / ශ්‍රී ලංකා මහවැලි අධිකාරිය	3
කාමිකර්ම දෙපාර්තමේන්තුව	9
කාමිකර්ම දෙපාර්තමේන්තුව / කාමිකර්ම දෙපාර්තමේන්තුව	3
කාමිකර්ම දෙපාර්තමේන්තුව / පොලිස්	1
වනඡේවී සංරක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුව	7
දිස්ත්‍රික් ලේකම් කාර්යාලය / කාමිකර්ම සේවා දෙපාර්තමේන්තුව / කාමිකර්ම දෙපාර්තමේන්තුව	1
දිස්ත්‍රික් ලේකම් කාර්යාලය / ප්‍රාදේශීය ලේකම් කාර්යාලය	1
දිස්ත්‍රික් ලේකම් කාර්යාලය / කාමිකර්ම අමාත්‍යාංශය	1
ප්‍රාදේශීය ලේකම් කාර්යාලය	5
වාරිමාරුග දෙපාර්තමේන්තුව	3
පළාත් පාලන ආයතන	2
ශ්‍රී ලංකා මහවැලි අධිකාරිය	1
කාමිකර්ම අමාත්‍යාංශය	3
බලශක්ති අමාත්‍යාංශය / විදුලිබල මණ්ඩලය	1
වී අලේවී මණ්ඩලයේ ප්‍රධාන කාර්යාලය	5
වී අලේවී මණ්ඩල කාර්යාලය	9
පොලිසීය	1
නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය/වාරිමාරුග දෙපාර්තමේන්තුව	1
වනඡේවී දෙපාර්තමේන්තුව	1

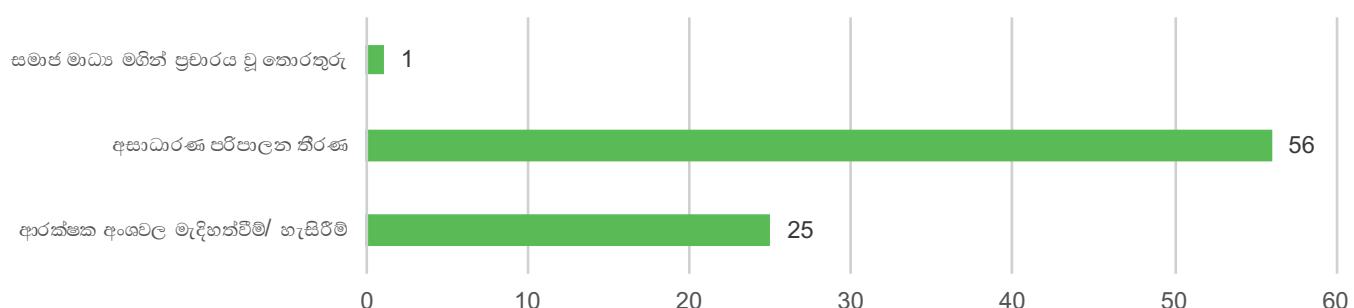
රුපය 9: ගැටුම්කාරී තත්ත්වයට අදාළ වන ගැටුවට විවිධ ක්‍රියාකාරීන් සම්බන්ධ වීම

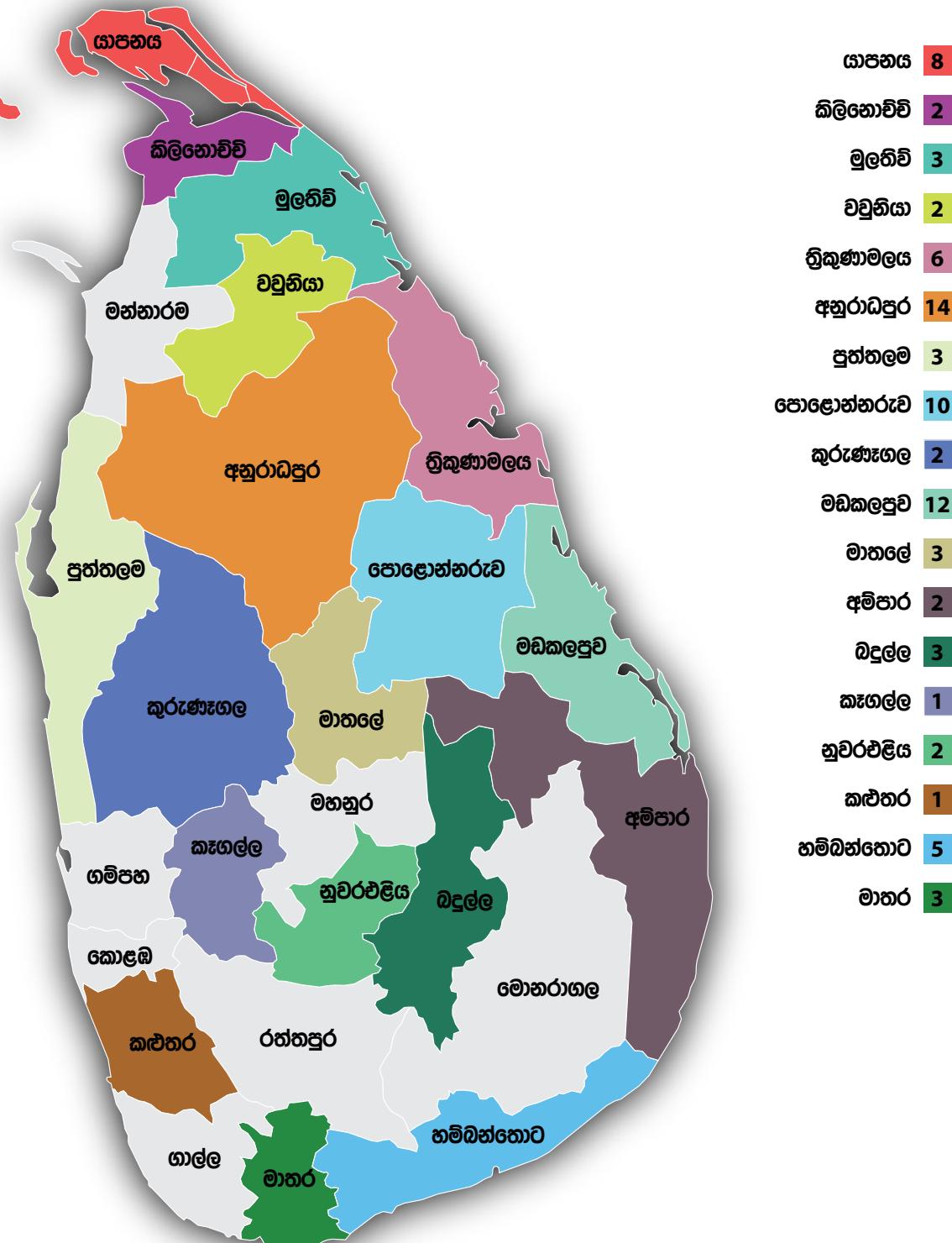
රුපය 10: ගැටුම්කාරී තත්ත්වය හේතුවෙන් නිර්මාණය වූ සමාජ ආතකීන් වර්ගය

රුපය 11: සමාජ ආතකීන් උත්සන්න කිරීමට හේතු වූ ප්‍රධාන ගැටුම් උත්ප්‍රේරක

ශ්‍රී ලංකාවේ කෘෂිකාර්මික අංශයේ හඳුනාගත් ප්‍රධාන ගැටුම්කාරී තත්ත්වයන් - 2023 ජූනි

අදාළ අනෙකුත් කරුණු, පවතින ඉඩම් අයිතින් නිසා ඇති විය ගැටුම් උත්පේරක පිළිබඳව හොඳින් සමාලෝචනය කර අවධානය යොමු කළ යුතුය.

- කෘෂිකාර්මික අංශයේ කෘෂිකාර්මික කමිකරුවන්, ගොවීන්, කුඩා වතු හිමියන් සහ නිෂ්පාදකයින් ආරක්ෂා කිරීම සඳහා රක්ෂණ පද්ධති, විශාම වැටුප් යෝජනා ක්‍රම සහ තාවකාලික සැලසුම් ඇතුළු දැනට පවතින දුර්වල සමාජ ආරක්ෂණය සමාලෝචනය කිරීම සහ යෝජිත ජාතික කෘෂිකර්ම සංවර්ධන ක්‍රියාකාරී සැලැස්මේ අනිවාර්ය අංශයක් ලෙස ගක්තිමත් සමාජ ආරක්ෂණයක් ඇතුළු ගොවීන්ගේ ආයතන ගක්තිමත් කිරීම සඳහා දිගුකාලීන වැඩසටහන් සකස් කිරීම. පාලන තන්තු වෙනස්වීම් නොතකා එවැනි දිගුකාලීන සැලැස්මක් වඩාත් ස්ථාවරව ක්‍රියාත්මක කිරීම සහතික කිරීම සඳහා සාමූහික දේශපාලන හා පරිපාලනමය කැපවීම අත්‍යවශ්‍ය වේ.
- ගොවී සංවිධාන, නිෂ්පාදක කණ්ඩායම්, කෘෂිකාර්මික අංශයේ නියැලී සිටින කාන්තා කණ්ඩායම් සහ අගය දාමයේ අනෙකුත් කණ්ඩායම් ප්‍රතිපත්ති සම්පාදනය කිරීමේ ක්‍රියාවලීන්හි අර්ථවත් සහභාගිත්වය සහතික කිරීම සඳහා ආයතනික ධාරිතාව ප්‍රතිසංවිධානය කර ගක්තිමත් කළ යුතුය.
- කෘෂිකාර්මික අංශයේ සංවර්ධනය සඳහා දැනටමත් සැලසුම් කර ඇති ප්‍රතිපත්තිමය කාරණා හෝ උපායමාර්ගික ස්ථාවරයන් රාඛියකට අනුකූල නොවීම සහ අදාළ නිති රිති සහ රෙගුලාසි දුර්වල ලෙස ක්‍රියාත්මක කිරීම පිළිබඳව අවධානය යොමු කළ යුතුය.
- පරිසරයට තර්ජනයක් වන විවිධ කෘෂිකාර්මික උප අංශවල සහ කෘෂිකාර්මික පද්ධතිවල තිරසාරභාවයට තර්ජනයක් වන ස්වභාවික සම්පත්, විශේෂයෙන් ජලය, ප්‍රායෝගික ගැනීම සම්බන්ධයෙන් ජාතික සහ පළාත් මට්ටම් දෙකෙහිම ගක්තිමත් උපාය මාර්ග නොමැතිකම විසඳීම සඳහා බලධාරීනු සුසංයෝගී ප්‍රතිපත්ති සහ වැඩසටහන් සැලසුම් කර ක්‍රියාත්මක කළ යුතුය.
- විශේෂයෙන් කෘෂිකර්ම දෙපාර්තමේන්තුවේ පෙරදසුන යටතේ ඇති අනිවාර්ය ආයතන, අධික නිෂ්පාදන පිරිවැය, අධික පිරිවැය සහ අවශ්‍ය පොඨොර හිගය, ප්‍රමාණවත් දැනුමක් නොමැතිකම සහ විවිධ කමියනයන්ට ඔරොත්තු දීමේ නැකියාව සහ සතුන්ගේ වගා විනාශය හේතුවෙන් ඇති වන අඩු එලදායිතාව හේතුවෙන් ඉහළ යන ආභාර අනාරක්ෂිත හාවයට වහාම විසඳුම් ලබා දිය යුතුය.
- කෘෂිකාර්මික උප අංශ පරාසරයක් පිළිබඳ පර්යේෂණ සිදු කිරීමට නියම කර ඇති සියලුම ආයතන, අතිශයින් අදාළ නොවන කෘෂිකාර්මික පර්යේෂණ සහ එහි ප්‍රායෝගික හාවිතය, කෘෂිකාර්මික පර්යේෂණ යථාර්ථවාදී ක්‍රියාවන් බවට පරිවර්තනය නොවීම, සතුන් විසින් සිදු කරනු ලබන හේග හානි වැනි මතුවෙමින් පවතින ගැටුම් ප්‍රේරක පිළිබඳ පර්යේෂණ සහ ප්‍රතිපත්ති උපදේශන නිරදේශ නොමැතිකම සහ කෘෂිකර්ම පර්යේෂණයේ සමාජ බලපෑම නොමැතිකම වැනි අනියෝගවලට විසඳුම් ලබා දිය යුතුය.
- කෘෂිකර්මාන්තය සංවර්ධනය කිරීම සඳහා කටයුතු කිරීමට නියම කර ඇති ආයතනවල දුර්වල අන්තර් දෙපාර්තමේන්තු සහ ආයතනික සම්බන්ධිකරණයක් ඇති සංකීරණ සහ විශාල ආයතන සංඛ්‍යාව ගැන කෘෂිකාර්මික අංශයේ ජාතික සහ පළාත් මට්ටම් වල බලධාරීන් විසින් ඇමුතිමට අවශ්‍ය වේ. ප්‍රධාන වශයෙන් ගොවීන්, නිෂ්පාදකයින්, කමිකරුවන්, කුඩා හිමියන් සහ කෘෂිකර්ම අංශයේ සහ එහි උප අංශවල අදාළ අගය දාමයේ අනෙකුත් අය ඇතුළු පාර්ශ්වකරුවන්ගෙන් අතිමහත් බහුතරයක් ආයතනික වශයෙන් දුරස්ථ වීමේ ප්‍රතිචිපාක තක්සේරු කළ යුතු අතර ඒවාවලට අර්ථවත් විසඳුම් සහ විශාල ලෙස ආයතනික එකතුතාවයක් ඇති කිරීමට කටයුතු කළ යුතුයි.
- ගොවීන්ට සහ නිෂ්පාදකයින්ට ගෙය පහසුකම් නොමැතිකම නිසා කෘෂිකාර්මික කටයුතුවල නියැලී සිටින කාන්තාවන්, ක්ෂේද මූල්‍ය ගෙය ඇතුළු අනවසර ගෙය යෝජනා ක්‍රමවලට කොටු වීමට හේතු වේ. මේ අනුව, ගොවීන් කෘෂිකර්මාන්තයේ ආයෝගික සඳහා ප්‍රාග්ධනය ලබා ගැනීම සඳහා එක් අතකින් තම ගොවී ඉඩම් සහ අනෙකුත් වංවල දේපළ උකස් කිරීමට නැඹුරු වන අතර අනෙක් අතට, ගෙයගැනීමාවය සහ යැපීම උගු කර මුවන්ගේ පැවැත්ම සඳහා ගෙයට ගත් අරමුදල් හාවිතා කිරීමට මුවන්ට සිදුවේ. ගෙයේ සිට ග්‍රාමීය,

ප්‍රාදේශීය, පලාත් සහ ජාතික ආර්ථික මට්ටම් දැක්වා විවිධ මට්ටම්වල ගොවීන්ගේ හෙයගැනීනාවයේ අහිතකර බලපෑම වරින් වර තක්සේරු කළ යුතු අතර එවැනි තක්සේරුවන්හි සොයාගැනීම් ක්‍රියාවන්ට පරිවර්තනය කර ප්‍රතිපත්ති ක්‍රියාත්මක කිරීමට ඒකාබද්ධ කළ යුතුය.

- බලයලත් බලධාරීන් විසින් වෙනස් කොට සැලකීම, අසාධාරණ තීරණ ගැනීම, රෙගුලාසි අත්තනොමතික ලෙස ක්‍රියාත්මක කිරීම, නොසැලකිලිමත්කම, දූෂණය, සහ රාජ්‍ය නිලධාරීන්ගේ වගකීම් රහිත පරිපාලනය ආමත්තුණය කළ යුතුය. එවැනි සියලු උත්ස්සකයන් මූලික වශයෙන් කෘෂිකාර්මික අංශය තුළ ගැටුම්කාරී තත්ත්වයන් සහ සමාජ ආතමීන් නිර්මාණය කිරීමට හේතු වන අතර අවසානයේ එය ආංශික ප්‍රගතියට සහ සමාජ ඒකාබද්ධතාවයට බලපායි.
- බලධාරීන්, උසස් අධ්‍යාපනික සහ වෘත්තීය පුහුණු ආයතන සමග සහයෝගයෙන්, කෘෂිකාර්මික ක්ෂේත්‍රයේ පවතින සහ මතුවෙමින් පවතින ගැටුව සහ ගැටුම් උත්ප්‍රේරක කෙතරම් දුරට එම ක්ෂේත්‍රයේ තරුණ සහභාගිත්වය අයෙදුරුමන් කරන්නේද යන්න මූලිකවම විමසා බැලිය යුතුය. ඒ අනුව රාජ්‍ය ප්‍රතිපත්ති සහ වැඩසටහන් මගින් ප්‍රමාණවත් නවෝත්පාදනයන්, දේශීය විද්‍යාත්මක දැනුම සමග ඒකාබද්ධව තාක්ෂණය හා විතා කිරීමේ හැකියාව, ගක්‍ර සහ තිරසාර වෘත්තීයක් ලෙස ක්ෂේත්‍රයට පිවිසීමේ ස්ථාවරත්වය සහ දේශපාලන අහිපාය සහ දේශපාලනික වශයෙන් කෘෂිකාර්මික ක්ෂේත්‍රයට තරුණ තරුණීයන් ආකර්ෂණය කර ගැනීම සඳහා ව්‍යාකුල දේශපාලන ප්‍රතිපත්තිවලට වඩා ජාතික ප්‍රතිපත්ති මත වැඩ කිරීමට ඇති කැපවීම පිළිබඳ විය යුතුය.

www.facebook.com

www.twitter.com

www.youtube.com